

Afgifternes rolle i den grønne omstilling

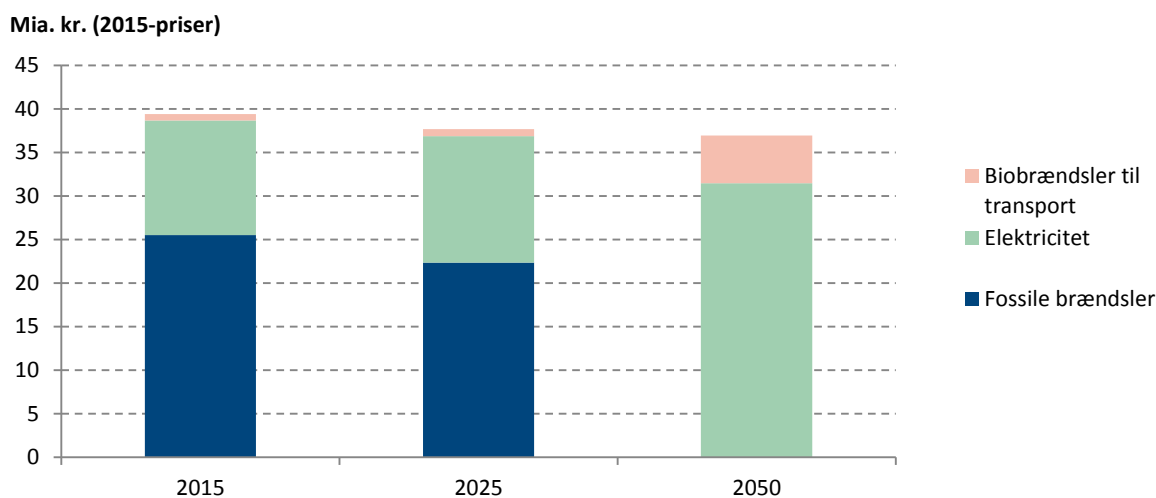
Faktaark til Klimarådets rapport *Afgifter der forandrer – forslag til klimavenlige afgiftsomlægninger*

Juni 2016

Afgifter er et vigtigt instrument i den grønne omstilling. Afgifter skal sikre, at virksomheder og forbrugere tager højde for de negative effekter på omgivelserne – fx i form af forurening – som produktionen eller forbruget af en vare kan medføre. Samtidig er afgifter et afgørende middel til at indfri Danmarks målsætninger på klima, energi og miljøområdet. Det er dog vigtigt, at afgifterne udformes, så de forvrider samfundsøkonomien mindst muligt, og den grønne omstilling ikke fordyres unødigt.

De klimarelaterede afgifter sikrer i dag statskassen et betydeligt provenu. I 2015 gav energi- og miljøafgifter et provenu på 39 mia. kr. Dertil kommer bilafgifter, som også har betydning for den grønne omstilling, og som staten i 2015 tjente 29 mia. kr. på.

Provenuet fra de klimarelaterede afgifter vil ikke nødvendigvis falde drastisk i fremtiden. Klimarådets fremskrivning viser, at det årlige provenu fra energi- og miljøafgifter kun falder 2,5 mia. kr. i 2050, hvis det er muligt at gennemføre den grønne omstilling med uændrede afgiftssatser. Dermed synes der ikke umiddelbart at være grund til at frygte, at den grønne omstilling vil dræne statskassen. Selv om indtægterne fra afgifterne på fossile brændsler falder, stiger de tilsvarende fra afgifterne på elektricitet.

Fig

Klimarådet.

Den grønne omstilling sker dog ikke af sig selv. Derfor kan det være nødvendigt at ændre afgiftssatserne, så øget brug af elektricitet baseret på vedvarende energi tilskyndes, mens brug af fossile brændsler gøres dyrere. Fx anbefaler Klimarådet, at afgiften på elektricitet til opvarmning sænkes, og hvis formålet med energiafgifter er at beskutte fossile brændsler, bør afgiften på elektricitet nedtrappes i takt med, at elproduktionen bliver grønnere og dermed mindre fossil. Det kan betyde et lavere afgiftsprodukt, end figuren viser.

Det er vigtigt at have styr på sine mål og hensyn, når afgifterne skal udformes. Hvis man fra politisk side ikke har en klar idé om, hvad man vil med afgifterne, vil de højst sandsynligt blive udformet uhensigtsmæssigt. Konsekvensen er samfundsøkonomiske omkostninger, som kunne have været undgået. Hvis der ligger flere forskellige mål og hensyn bag afgiften på en vare, bør den samlede afgift så vidt muligt opsplittes i komponenter, der svarer til de forskellige mål, så man bedre kan vurdere, om afgiftsbelastningen er passende i lyset af de politiske målsætninger.